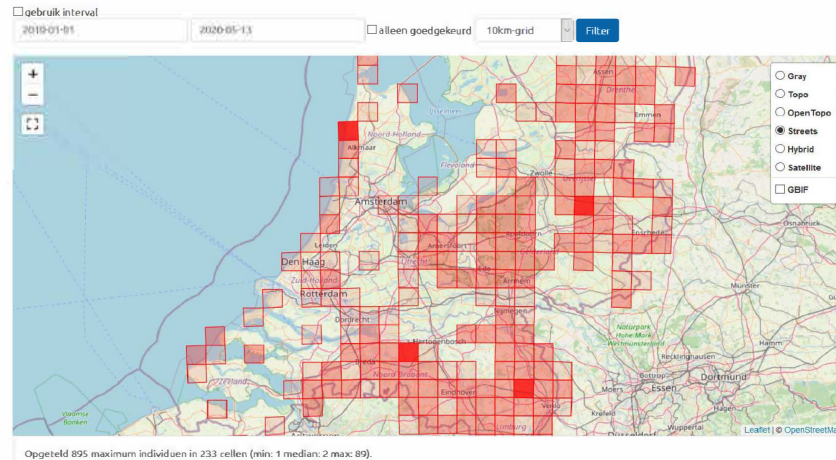

Verspreidingskaart

blijven op ongeveer vijftig meter afstand. Er gebeurt lange tijd niets bijzonders. Dan wordt het echt donker. We horen vooral kikkers, heel veel kikkers, en waarschijnlijk zou voor een onervaren vogelaar zoals ik de roep of ratel van een Nachtzwaluw daar zomaar in op kunnen gaan – maar de vogel van die vroege ochtend had zelf ook geen kik gegeven.

Dan is er iets verderop ineens geklapwiek. Het donkere silhouet van een middelgrote vogel komt tevoorschijn en glijdt in een zweefvlucht recht op ons af, alsof hij deze mensen komt inspecteren. Vlak voor onze hoofden stijgt hij weer hoger op, vliegt dan grillig zwenkend verder boven het gebied waar de kikkers van zich laten horen en verdwijnt. “Wat is dat een raar vliegbeeld, het lijkt wel een vleermuis zoals die vliegt” zegt Gerrit Jan en wat mij vooral bijblijft is het ongewone silhouet van de vogel op het moment dat die naar ons toe kwam glijden: een zwaar front en een voor zijn grootte nogal brede spanwijdte. Eenmaal weer thuis bestuderen we op internet verschillende beelden van vliegende Nachtzwaluwen en voor ons beiden is er dan geen twijfel meer: ook die avond werd er een Nachtzwaluw waargenomen in het Schinkelbos. Ja, ik ben vijf dagen later en tien dagen later nog een keer terug geweest – overdag en naar exact dezelfde wilg waar de Nachtzwaluw eerder onder rustte voordat we hem per ongeluk opstootten. Beide malen was daar onder de wilg alleen nog maar die verzameling snoeihout te zien. De vogel zelf heeft, hoop ik, inmiddels al lang een nog veel beter plekje gevonden ergens in de duinen. Maar als je in de komende jaren, vooral in mei of september, ergens in de regio Amsterdam aan het vogelen bent, bedenk dan af en toe: het zou zomaar kunnen.....

Bronnen:

<https://www.sovon.nl/nl/soort/7780>

<https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/enkele-zeldzame-broedvogels-van-noord-holland-belicht>

Broedsucces Torenvalk Diemerpark

Edial Dekker

Twee jaar lang moesten we geduld hebben maar dit jaar was het raak. De op 6 april 2018 opgehangen nestkast bleek al vroeg dit voorjaar de interesse te hebben gewekt van een paartje Torenvalken. Het duurde even, maar 18 juni bleek onomstotelijk dat er jonge valkjes in de kast zaten; de bedelroep was goed te horen. Eind juli bleek dat vier jonge vogels succesvol uitgevlogen waren.

FOTO: LEEN PAUWELS

Nieuwsgierig naar de buitenwereld.

Achtergrond

Eind 2017 besloten we als broedvogel-inventariseerders van het Diemerpark het initiatief te nemen om een nestkast voor Torenvalken te gaan regelen. De Torenvalk staat inmiddels op de rode lijst en een gebrek aan nestgelegenheid schijnt aan de afname bij te dragen.

Het leggen van een paar contacten bleek voldoende. We hadden wel een beetje mazel, want tijdens een inventarisatieronde zagen we een dienstauto van Liander in het park. De medewerker gaf ons precies het telefoonnummer dat we nodig bleken te hebben en de rest liep eigenlijk op rolletjes. De kast is gebouwd door een specialist in Boxmeer, netbeheerder TenneT was super behulpzaam en bevestigde kosteloos de kast in de elektriciteitsmast, de gemeente Amsterdam was zo aardig de kast en het transport te financieren en de vereniging 'Vrienden van het Diemerpark' betaalde de koffie met koek voor de TenneT-medewerkers, de 'lijnwerkers'.

Actief paartje

Al vroeg in het voorjaar werden er twee Torenvalken gesignaleerd rondom de mast met de kast. Al gauw kregen we beter zicht op het paartje, maar op 16 maart bleek het om twee vrouwtjes te gaan. We waren verbaasd en enigszins teleurgesteld, maar wachtten rustig af. Op 4 april zagen we, tijdens een telronde, een paring. Toen begon

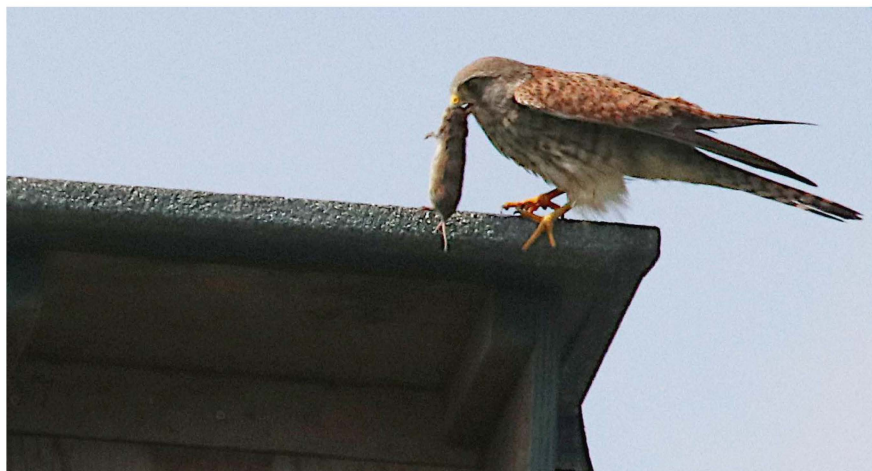

FOTO: LEEN PAUWELS

Mannetje Torenvalk brengt een lekker hapje

het ons een beetje te dagen, het mannetje zag er nog uit als een vrouwtje. Het grijs op de kop en staart was minimaal aanwezig, we gingen uit van een 2e kj mannetje. Op het moment van paring die dag hing er trouwens ook een derde adult rond. De periode daarna was er nog steeds geen teken van broeden, dat kwam pas op 16 mei. Toen zagen we dat het vrouwtje in de kast zat, af en toe was haar kopje boven de rand zichtbaar. Op 16 juni zagen we erg verdacht gedrag, het vrouwtje scharrelde een beetje rond in de kast, met steeds haar kopje naar beneden. Dat duidde vast op jonge Torenvalkjes.

Uitvliegen

Op 18 juni was er onomstotelijk bewijs, de bedelroep van de jonkies was van afstand te horen. De vlag ging uit, de beschuit met muisjes werd toegezegd. Maar ja, corona-tijd, het is er nooit van gekomen. 19 juni is de foto genomen van de aanvoer van een muis. Op 5 juli zagen we voor het eerst dat er vier jonge vogels waren. Daarna ging het snel. Op 12 juli was het klassieke beeld van vier jonge, maar al vrij forse valkjes op de rand van de kast te zien. De dagen erna was het eigenlijk geen gezicht; de jonge valken waren behoorlijk onbeholpen, konden nog nauwelijks vliegen, gebruikten de schuine balken in de mast als glijbaan en eentje viel min of meer als een baksteen op de struiken onder de kast. We hielden ons hart vast. Maar gelukkig bleken de ouders goed op te passen, alle vier de jonge vogels zijn in staat gebleken vrij uit te vliegen.

Nawoord: de vele waarnemingen doen vermoeden dat we dagelijks naar de nestkast lagen te loeren, maar dat is niet zo. Drie leden van onze groep wonen op IJburg en maken zeer regelmatig een rondje door het park. Bijgaande foto's zijn van Leen Pauwels. De foto's zijn van grote afstand met een grote telelens genomen.

De comeback van de Ooievaar

Frank van Groen

Ooievaars zijn majestueuze vogels die mensen al eeuwenlang aanspreken. Bekend is de mythe dat ze kinderen brengen. Ook siert de vogel menig stadswapen. Als cultuurvolger broeden Ooievaars in dorpen en steden, maar ook in boomgaarden en bij boerenerven. Vaak maken Ooievaars gebruik van door mensen aangeboden nestgelegenheden, maar ze kunnen ook heel goed zelf een nest

FOTO: FRANK VAN GROEN

Vijf juveniele Ooievaars op het nest in het Vondelpark, 15 juli 2018, het hoogste broedsucces tot nu toe in de 21e eeuw in Amsterdam

bouwen. Zo verkoos een stel Ooievaars in het Vondelpark eens een afgezaagde boom, overigens zonder succes. In Artis bouwde een paartje een nest in een grote Witte Paardenkastanje in de buurt van het leeuwenverblijf, en op de kerk aan de Zaaierweg in Betondorp was ook sprake van spontane vestiging en nestbouw, aanvankelijk tot ongenoegen van het kerkgenootschap.

Toen ik begin jaren tachtig van de vorige eeuw begon met vogels kijken was de Ooievaar bijna uitgestorven als broedvogel in Nederland. Er was nog slechts één geheel wild paartje over dat broedde in het dorp Grafhorst bij Zwolle. De weinige andere paren waren toen afkomstig van het herintroductieproject van Vogelbescherming, of het ging om mengparen. Deze vogels trokken niet meer en werden 's winters bijgevoerd. Na het halen van mijn VWO diploma in 1982 kreeg ik van mijn moeder een tienertoer-ticket cadeau waarmee je een aantal dagen onbeperkt door heel Nederland kon treinen. Ik moest natuurlijk naar Zwolle, een vogelbestemming die met de fiets vanuit Amsterdam in de praktijk niet bereikbaar was. Vanaf NS-station Zwolle ging het met een huurfiets naar Grafhorst en daar zag ik op 6 juli mijn eerste wilde Ooievaars in Nederland, een topsoort. Het ging om vier exemplaren, twee jongen op het nest en hun ouders. Een jaar eerder zag ik op 15 juli mijn eerste vrij levende